

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Jan Feliks
Nazwisko: Wengler
Miejsce urodzenia: Kartuzy
Data urodzenia: 27-03-1931
Imię ojca: Antoni
Imię matki: Walentyna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta z lat 1951-1953 dotyczące śledztwa prowadzonego przez Wydz. Śledczy WUBP w Koszalinie w sprawie utworzenia organizacji podziemnej, która działała na terenie powiatu bytowskiego w okresie od 1951 do 1953. Jan Wengler był poszukiwany aktywnie przez PUBP w Grudziądzu za przynależność do organizacji młodzieżowej „PO AK”, działającej w Grudziądzu. Od 05.08.1951 ukrywał się.	IPN Sz 00101/704 (5059/III).	
Akta Wydz. Śledczego WUBP w Bydgoszczy z 1954 roku zawierające materiały śledztwa w sprawie organizacji „Demokracja Polska”, działającej od maja 1951 do 11.04.1954 w powiatach: bytowskim, kartuskim, słupskim, lęborskim i kościerskim. Organizacja, zajmowała się głównie gromadzeniem broni i kolportowaniem ulotek. Grupa dokonywała także akcji na przedsiębiorstwa państwowe. Śledztwo przeciwko Janowi Wenglerowi wszczęto 02.07.1954. Tego samego dnia został tymczasowo aresztowany postanowieniem Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr.II. 34/54). Aktem sporządzonym 12.08.1954 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy został oskarżony o to, że: 1) Od maja 1951 do 11.04.1954 na terenie województwa bydgoskiego, gdańskiego i koszalińskiego był członkiem podziemnej organizacji „Demokracja Polska”, a następnie w sierpniu 1951 zorganizował z inną osobą oddział, który gromadził broń, kolportował ulotki, dokonywał akcji na funkcjonariuszy i przedsiębiorstwa państwowe; 2) W ramach powyższej organizacji dokonał szeregu akcji, m.in. na funkcjonariusza ORMO, komendanta Posterunku MO w Jasieniu; 3) Nielegalnie posiadał i używał broń palną; 4) 23.09.1951 w Koszalinie podzegał innego oskarżonego do opuszczenia służby wojskowej w celu trwałego uchylania się od obowiązków wojskowych.	IPN By 070/3247 (3330/III).	

Akta Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z lat 1953-1954 dotyczące sprawy prowadzonej przeciwko członkom grupy, do której należał m.in. Jan Wengler. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr.119/54) z 13.09.1954 Jan Wengler został uznany winnym zarzuconych mu czynów i skazany na łączną karę 14 lat więzienia z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na 5 lat i z przypadkiem całego mienia. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (Sr. 119/54) z 19.05.1956 objęty amnestią poprzez złagodzenie kary pozbawienia wolności do 8 lat z utratą praw na 2 lata i 6 miesięcy. Warunkowo zwolniony 20.06.1959. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (III Ko.Un. 196/92, III Ko.Un. 309/92, III Ko.Un. 414/92, III Ko.Un. 434/92) z 17.02.1993 stwierdzono nieważność wyroku Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 119/54) z 13.09.1954, skazującego m.in. Jana Wenglera.

IPN By 66/3130-3135.

Sprawozdania miesięczne Wydziałów oraz Referatów II PUBP z terenu województwa bydgoskiego za rok 1953. Materiał zawierają sprawozdania dotyczące poszukiwań z PUBP w: Aleksandrowie Kujawskim, Brodnicy, Chełmnie, Grudziądzu, Inowrocławiu, Lipnie, Mogilnie, Rypinie, Sępólnie, Świeciu, Szubinie, Toruniu oraz analizę pracy Sekcji I Wydz. II WUBP w Bydgoszczy za rok 1953. Jan Wengler figuruje w „Sprawozdaniu miesięcznym z przebiegu realizacji poszukiwań doraźnych i aktywnych za okres od 01.02.1953 do 28.02.1953”, sporządzonym w PUBP w Grudziądzu 27.02.1953. W okresie, który obejmował raport, ww. w dalszym ciągu pozostawał w aktywnym poszukiwaniu. Zbiegł on z terenu Grudziądza w czasie rozpracowania podziemnej organizacji, do której należał. Ukrywał się w nieznanym miejscu. W poszukiwaniach wykorzystywano kp. pseud. „Swój” i „ZK”, którzy wywodzili się ze środowiska jego dawnych kolegów z organizacji.

IPN By 033/15 (NR-15-S).

Materiały operacyjne Wydz. III KW MO w Opolu i Ref. SB KP MO w Strzelcach Opolskich z lat 1958-1963 dotyczące nielegalnej organizacji o nazwie „Podziemna Organizacja Więzienna”, działającej w Centralnym Więzieniu w Strzelcach Opolskich. Jan Wengler przechodzi w Raporcie z 22.06.1958. Należał on do grupy więźniów planujących ucieczkę w drodze dokonania zamachu na funkcjonariuszy SW. O planowanej ucieczce władze więzienia dowiedziały się z zeznań kilku więźniów, a następnie potwierdziły je w wyniku prowadzonego postępowania wyjaśniającego. 24.02.1958 sprawę skierowano do Powiatowej Prokuratury w Strzelcach Opolskich w celu wszczęcia śledztwa i skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego, a więźniów odizolowano.

IPN Wr 011/1454 (10359/II).

Teczka personalna agenta/ Tajnego
Współpracownika (TW) pseud. „Dąbrowski” nr rej.
9020, 2512 – rolnika z Nowej Wsi, pozyskanego
przez Wydz. III WUBP w Bydgoszczy w celu
inwigilacji grupy działającej w powiatach chojnickim i
bytowskim (okres współpracy 1953-1954). Następnie
pozyskany przez KM MO w Grudziądzu do Sprawy
Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Sierota”
(okres współpracy 1963-1964). Nazwisko Jana
Wenglera przechodzi w „Raportcie o zezwolenie na
dokonanie werbunku w charakterze agenta”
sporządzonym 15.10.1953. Został wymieniony, wśród
członków i współpracowników grupy, którą miał
rozpracowywać „Dąbrowski”. Przechodzi także w
dołączonym do akt protokole przesłuchania innego
podejrzanego o udział w grupie.

IPN By 0085/75 (19127/I). IPN By 00105/73
(19127/1) mikrofilm.

Materiały z okresu 13.06.1972 - 28.06.1972
zawierające charakterystykę sporządzoną w Wydz.
„C” KW MO w Bydgoszczy i inne dokumenty
dotyczące podziemnej organizacji (bez określonej
nazwy), działającej na terenie powiatów chojnickiego,
bytowskiego, kartuskiego, słupskiego, łęborskiego i
kościerzyńskiego (województwa bydgoskie, gdańskie
i koszalińskie) w okresie od września 1951 do
kwietnia 1954. Jan Wengler przechodzi w
charakterystyce jako aktywny członek organizacji, w
której działał od 1951 roku do chwili aresztowania. Za
swoją działalność został skazany wyrokiem sądu w
Bydgoszczy 13.09.1954 na karę 14 lat więzienia oraz
ustratę praw publicznych i honorowych na 5 lat.

IPN By 010/1 (1/B).

Charakterystyka nr 77 sporządzona 01.10.1975 w
Wydz. „C” KW MO w Koszalinie, dotycząca członków
organizacji podziemnej działającej w latach
1951-1954. Organizacja powstała w sierpniu 1951 na
terenie powiatu chojnickiego. Zorganizował i dowodził
nią były członek młodzieżowej organizacji „Polska
Organizacja Armii Krajowej” (PO AK) w Grudziądzu.
05.08.1951 zbiegł przed aresztowaniem i ukrywał się.
W czasie ukrywania zorganizował grupę składającą
się z pięciu czynnych członków oraz pięciu czynnych
współpracowników, udzielających schronienia,
informacji, pożywienia lub w inny sposób
pomagających organizacji. Grupa była wyposażona w
broń i amunicję. W lasach powiatów kartuskiego,
chojnickiego i bydowskiego posiadali sześć
ziemianek, w których ukrywali się i magazynowali
broń, żywność i potrzebny im sprzęt. Od jesieni 1951
do kwietnia 1954 dokonali 17 akcji, w tym m.in. na
funkcjonariuszy MO. Rozpracowanie
operacyjno-śledcze na grupę zostało wszczęte
23.11.1951 przez WUBP w Koszalinie. Prowadzono
je do 13.04.1954. Równocześnie rozpracowanie
prowadził WUBP w Bydgoszczy i powiatowe
jednostki SB. 13.04.1954 WUBP w Koszalinie
przekazał sprawę do dalszego prowadzenia do
WUBP w Bydgoszczy. W materiałach znajduje się
kwestionariusz osobowy dotyczący Jana Wenglera,
sporządzony 13.10.1975: był członkiem ww. grupy od
05.08.1951 do 1954. Brał udział w akcjach i
nielegalnie posiadał broń. Za swoją działalność został
skazany 13.09.1954 przez WSR w Bydgoszczy na 14
lat więzienia, utratę praw publicznych i obywatelskich
praw honorowych na 5 lat.

IPN Sz 00103/397 (535/ADM).